

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методи психологічної допомоги особам з невротичними розладами

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма “Реабілітаційна психологія”
Спеціальність 053 “Психологія”
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «09» вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методи психологічної допомоги особам з невротичними розладами
Викладач	Кандидат психологічних наук, доцент Матейко Наталія Михайлівна
Контактний телефон викладача	0991390034
Е-mail викладача	mnm2807@ukr.net
Формат дисципліни	очна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	кожний 1-й вівторок місяця
2. Анотація до курсу	
Навчальна дисципліна «Методи психологічної допомоги особам з невротичними розладами» присвячена вивченню причин та психологічних особливостей осіб з невротичними розладами та надання їм психологічної допомоги.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є формування у студентів цілісного уявлення про етіологію невротичних розладів та надання їм психологічної допомоги.</p> <p>Цілі курсу: ознайомлення із психологічними особливостями осіб з невротичними розладами та їх реагування на своє захворювання; оволодіння навичками роботи та психологічними техніками диференціальної діагностики невротичних порушень; ознайомлення студентів зі специфікою психологічної допомоги особам з невротичними розладами.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;</p> <p>ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).</p> <p>СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту, заходи промоції збереження здоров'я населення.</p> <p>СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.</p> <p>СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, адаптація до нових ситуацій у сфері професійної діяльності</p>	
5. Програмні результати навчання	
<p>ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.</p> <p>ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p>	

6. Організація навчання курсу

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Кількість навчальних годин		
Лекції	12 год		
Семінарські/практичні заняття	18 год		
Самостійна робота	60 год		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс/ (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
8	053 психологія	4	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	Лекції	Заняття	Самостійна робота
Тема 1. Предмет та завдання курсу. Симптом. Синдром. Регістр (психотичний, невротичний).	2	2	7
Тема 2. Психічна травма як передумова виникнення неврозу	2	2	7
Тема 3. Невроз нав'язливих станів (F40-F42).	2	2	6
Тема 4. Панічні напади (F40.00-40.01).	2	2	6
Тема 5. Дисоціативні розлади (F-44).		2	7
Тема 6. Причини виникнення та види неврастенії (F-48).	2	2	7
Тема 7. Гостра реакція на стрес.		2	6
Тема 8. Порушення сну (F51.0-51.9)	2	2	7
Тема 9. Вікові особливості невротичних розладів		2	7
ЗАГ:	12	18	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання дисципліни	система навчальної дисципліни	<p>Усні та письмові відповіді – 20 балів Самостійна робота – 20 балів Контрольна робота – 10 балів Залік – 50 балів</p> <p>Із максимальних 100 балів загального оцінювання предмету, які може набрати студент у ході засвоєння дисципліни максимум 50 балів</p> <ul style="list-style-type: none"> - опитування на семінарських заняттях (максимум 5 б); - підготовка і презентація реферату (максимум 10б); - тестування (максимум 10 б); - конспект першоджерел з презентацією (максимум 10 б); - контрольна робота(максимум 5 балів); - інші 50 балів – це залікова творча робота <p>Підсумковий контроль – залік Сумарна кількість – 100 балів.</p> <p>Критерії оцінювання знань студентів: В основу системи оцінювання знань студентів із навчальної дисципліни «Методи психологічної допомоги особам з невротичними розладами» закладені наступні критерії:</p>	

	<p>1) повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни;</p> <p>2) адекватність знань – їх правильність, відповідність теоретико-методологічним основам;</p> <p>3) усвідомленість (осмисленість) знань – розуміння смислу інформації по навчальній дисципліні та вміння його вербалізувати;</p> <p>4) вміння творчо мислити, давати своє бачення і розуміння поставлених завдань («побічний продукт» діяльності)</p> <p>Виходячи з цього, оцінка «відмінно» ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем дисципліни, розгляду яких були присвячені лекційні та семінарські заняття. При цьому знання повинні бути осмисленими, що проявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Вміння підходити до рішення завдання не тільки у форматі репродукції, але й творчого мислення.</p> <p>Оцінка «добре» ставиться за наявність у студента знань щодо більшості тем, які передбачені навчальною програмою. При цьому знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент за формою відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди).</p> <p>Оцінка «задовільно» ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з патопсихології, які при цьому не завжди точно ним розуміються і не достатньо повно вербалізуються.</p> <p>Оцінка «незадовільно» ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем навчальної дисципліни, або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Студентам необхідно вибрати із вид роботи, з яким хоче кожен з них провести дослідження, яке потрібно описати(письмова робота) презентувати на парі.</p> <p>Власне виконання індивідуальної роботи покликане розвивати самостійність навчальної діяльності, мислительні операції в опрацюванні навчального матеріалу (абстрагування, порівняння, конкретизація, узагальнення, схематизація, аналіз, синтез тощо), розвиває критичне мислення, а також творче мислення, що особливо виявляється у здатності репрезентувати опрацьований матеріал, а також у здатності його представляти у формі патопсихологічного висновку.</p>
Семінарські заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психогенна природа невротичних розладів 2. Причини виникнення неврастенії (F48.0). 3. Дисоціативний (конверсійний) розлад особистості. Істеричний невроз (F44). 4. Невроз нав'язливих станів. Обсесивно-компульсивні розлади (F42). 5. Психогенна природа панічних нападів.(F40.00-40.01). 6. Гостра реакція на стрес. ПТСР. 7. Порушення сну (F51.0-51.9) 8. Вікові особливості невротичних розладів. 9. Психотерапія невротичних розладів.
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Умови допуску до підсумкового контролю (залік) передбачають виконання студентом навчальної програми курсу з обов'язковим виконанням її складових (відвідування занять та підготовка до різних форм їх проведення).</p> <p>Підсумковий контроль у формі заліку здійснюється на основі зарахування всіх виконаних студентами завдань (для цього отримані бали додаються, а їх кількість не повинна бути меншою, ніж 25 балів).</p>
Підсумковий контроль	<p>форму контролю (залік);</p> <p>форму здачі (письмова);</p>
7. Політика курсу	
<p>Політика курсу «Методи психологічної допомоги особам з невротичними розладами» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань з пропущених пар без поважних причин. Студенти, які слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат). У випадку невиконання студентами вищезначених вимог, запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю (у разі якщо він не відпрацює пропущені заняття і не виконає</p>	

обов'язкову навчальну програму). Якщо студент не ліквідував заборгованість і не набрав мінімум 25 балів, він буде спрямований на повторне проходження курсу.

8. Рекомендована література

- Артеменко Є. Теоретичний аналіз співвідношення понять тривога та тривожність особистості. //Освіта і наука. 2021. С. 16-20
- Герасименко Л.О. Реакція на важкий стрес та розлади адаптації. Посттравматичний стресовий розлад: навч.посібн./ Л.О. Герасименко, А.М.Скрипніков, Р.І.Ісаков. -К.:ВСВ «Медицина», 2023.-120с.
- Герасименко Л.О. Психогенні психічні розлад: навч.посібн./ Л.О. Герасименко, А.М.Скрипніков, Р.І.Ісаков. -К.:ВСВ «Медицина», 2023.- 208с.
- Довідник діагностичних критеріїв DSM-5 від Американської психіатричної асоціації/пер.з англ О. Лизак, М Прокопович; наук.ред. В.Горбунової, Л. Засекіної, О.Пливачук. Львів:, 2023-536с.
- .Матейко Н.М. Клінічна психологія: словник-довідник. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2015. 134с.
- Матейко Н. М. Патопсихологія. Неврологія: навчально-методичний комплекс. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2016.160с.
- Практична психосоматика: діагностичні шкали. Навчальний посібник /За ред О.С.Чабана, О.О.Хаустової. 3-тє видання, правлене і доповнене. К.: Вид.дім Медкнига.2021. -222с.
- Практична психосоматика: тривога. Навчальний посібник /За ред О.С.Чабана, О.О.Хаустової. К.: Вид.дім Медкнига.2022. -144с.
- Протокол з діагностики та терапії ПТСР NICE [Електронний ресурс] Режим доступу:<http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-z-diahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2>
- 0.Чабан О.С. Деякі особливості сучасних невротичних розладів//О.С. Чабан, Є.М. Харченко//Архів психіатрії.2002.№3(30). С.65-69
- 1.Michels R. Psychotherapeutic approaches to the treatment of anxiety and depressive disorders/ J/Clin.Psychiatry/ 1997/ Vol. 58. #13. P.30-32
- 2.Skrypnicov A. Specific of social support of guilt, anxiety and stress in family relations in women with depressive disorders of different genesis and psychological maladaptation // Norwegian Journal of development of the International Science. 2019. #32. P.13-21
13. Watkins L. Sprang K. and Routhbaum B. Treating PTSD: A Review of Evidence-Based Psychotherapy Intervention From Behav Neurosci 12:258, 2018
- 14.Zigmond N.J. Weiss D.S. and Gorowitz M. (1982)/ Impact of Event Scale: A cross-validation study and some empirical evidence supporting a conceptual model of stress response syndromes. // Journal of Consulting and Clinical Psychology. 50 (3). P. 407-414

Викладач – Наталія Матейко